

AKTUÁLNÍ TRENDY VE VÝUCE GEOGRAFIE

SEMINÁŘ PRO UČITELE ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL

KDY? PÁTEK 27. 9. 2024

KDE? ALBERTOV 6, PRAHA 2

Rámcový program

9:30–9:35	Úvodní slovo a přivítání Mineralogie		
9:35–10:55	Proměny geografického kurikula v RVP ZV Mineralogie		
11:00–12:30	Proměny věkových struktur obyvatelstva v čase a prostoru Pravá rýsovna	Pohyby Země jako příčina změn klimatu Věž	Co a jak učit v ekonomické geografii? Mineralogie
12:30–13:15	oběd		
13:15–14:45	Zkoumáme klimatické změny a přírodní katastrofy pomocí družicových dat a GIS Pravá rýsovna	Aktuální témata ve výuce politické geografie Věž	Metody rozvoje geografického myšlení žáků Mineralogie

Přihlášení: https://www.geografienasbavi.cz/program-pro-skoly/seminar_2024

Přihlašování je možné do neděle 22. 9.

Seminář je zdarma.

Seminář probíhá pod záštitou České geografické společnosti, z.s.

Proměny geografického kurikula v RVP ZV

Dana Řezníčková, Martin Hanus, Miroslav Marada, Matěj Vrhel

V návaznosti na loňský seminář věnovaný perspektivám geografie v rámci Velké revize RVP ZV se i v letošním roce zaměříme na proměnu výuky geografie a nároky kladené na učitele geografie v revidovaném RVP ZV. Práce na kurikulu se přiblížily do finální fáze, proto bude seminář cílen na představení změn v pojetí výuky geografie, metodickou podporu pro učitele i diskusi nad celkovým pojetím výuky.

Proměny věkových struktur obyvatelstva v čase a prostoru

Luděk Šídlo

Demografické stárnutí patří mezi jedny z největších výzev 21. století, kterým budou společnosti v různých regionech světa dříve či později čelit. V rámci workshopu porovnáme vybrané regiony světa, přičemž budeme diskutovat nejen odlišnosti, ale také možné příčiny a důsledky, které stárnutí obyvatelstva přináší. Pozornost bude věnována také situaci v Česku, kde lze rovněž identifikovat oblasti s rozdílnou věkovou strukturou obyvatelstva.

Pohyby Země jako příčina změn klimatu ve čtvrtohorách a jejich stopy v naší krajině, aneb jak snadno pochopit a následně ilustrativně vysvětlit téma, které hýbe světem.

Marek Křížek

Méně známé pohyby Země jako změny sklonu a směru zemské osy, či změna výstřednosti její oběžné dráhy mají dalekosáhlé důsledky na vlastní Zemi v podobě střídání dob ledových a meziledových. Uvážíme-li, že doby ledové trvají podstatně déle než doby meziledové, tak náš pohled na fungování krajiny, ale i nastavení naší civilizace, je vázáno na typ prostředí, které v celé délce čtvrtohor je minoritní. Na druhou stranu dávní předkové našeho rodu chladná období dob ledových dokázali přežít a jako důkaz těchto období zanechala příroda v naší krajině celou řadu stop, které si ani neuvědomujeme, ale které nás obklopují ze všech stran, že je nevnímáme jako cizorodé.

V rámci semináře si snadnou a přístupnou formou ukážeme, co stojí za oněmi pohyby Země, a naučíme se pracovat s výukovou aplikací vyvinutou na katedře fyzické geografie a geoekologie PŘF UK. Ukážeme si celou paletu jevů, které příroda zanechala v naší krajině jako upomínku na diametrálně jiné klimatické poměry, které v našich zeměpisných šířkách panovaly ještě před 12 tisíci lety. Atraktivním způsobem budou představeny nové poznatky o dobách ledových, ujasníte si některé souvislosti, které jsou na změnu klimatu navázány, získáte řadu zajímavých tipů, jak výuku zpestřit, vyzkoušíme si některé jednoduché webové simulace příjmu sluneční energie vázané na změnu sklonu zemské osy. To vše Vám umožní udělat Vaši výuku atraktivnější, s lepším porozuměním látky, která až dosud mohla být jak pro žáky a studenty, tak i pro učitele strašákem.

Co a jak učit v ekonomické geografii?

Miroslav Marada

Ekonomická geografie je jednou z nejdynamičtější se proměňujících oblastí geografie, proto její výuka klade zvýšené požadavky na učitele základních i středních škol. Výzvou je nejen aktuálnost informací či porozumění komplexním systémům současného světa, ale i výběr toho, co z ekonomické geografie učit a jakými metodami toto učivo žákům zprostředkovat. Tento workshop se zaměří právě na tyto dvě výzvy, a to jak formou sdílení příklad dobré praxe, tak ukázkou konkrétních postupů.

Aktuální témata ve výuce politické geografie

Josef Král

Workshop zaměřený na výuku politické geografie na základních a středních školách seznámí zájemce s vybranými tématy z tohoto pole, která jim pomohou progresivně pojmout výuku zpravidla komplikovaných témat. Účastníci si vyzkouší práci s různými zdroji a nástroji (Freedom House, UCDP, Vision of Humanity), které lze přímo využít ve výuce. Dále se seznámí s aktuálními tématy politické geografie, které je možné aplikovat v rámci výuky zeměpisu, například i v podobě terénní výuky.

Zkoumáme klimatické změny a přírodní katastrofy pomocí družicových dat a GIS

Josef Laštovička, Přemysl Štych, Jan Svoboda

Workshop je zaměřen na využití moderních geoinformačních technologií a družicových dat pro monitoring klimatických změn a mapování přírodních katastrof způsobených extrémním počasím. Cílem kurzu je představení moderních webových aplikací umožňující práci s družicovými daty ve výuce zeměpisu. Tyto technologie umožňují zpracování družicových i terénních dat a jejich vizualizaci pomocí webových map, což usnadňuje mapování rizikových oblastí, analýzu dlouhodobých změn teplot či plánování opatření na zmírnění negativních dopadů klimatické změny. Další výhodou je práce přímo ve webovém prohlížeči – lze tedy pracovat bez nutnosti stahování objemných družicových dat, bez nutnosti instalace software či bez potřeby zakoupení drahého hardware.

Co se účastníci na kurzu dozvědí:

1. Jaké lze využívat volně dostupné cloud based technologie/aplikace ve výuce zeměpisu.
2. Jaká lze používat a analyzovat otevřená družicová a klimatická data.
3. Jak pozorovat vybrané fenomény klimatické změny pomocí dat dálkového průzkumu Země i ve spojení s in-situ daty.
4. Jak mapovat a vyhodnocovat důsledky přírodních katastrof způsobených extrémním počasím
5. Pozvání k zapojení se do mezinárodní studentské soutěže, která bude probíhat v následujících měsících a bude zaměřena na využití družicových dat a GIS v mapování a určování důsledků přírodních katastrof.

Metody rozvoje geografického myšlení žáků – „Studenti učitelství učitelům“

Adéla Herodesová, Anna Peřinová, Eliška Brabcová, Marián Breza, Martin Hanus

V rámci aktuálně probíhajících revizí RVP ZV je kladen zvýšený důraz na nezbytnost rozvoje specifického oborového myšlení žáků, v našem případě geografického myšlení. K tomuto rozvoji je možné využít strategií rozvoje myšlení, které lze vhodně aplikovat na různá témata. V rámci přípravy budoucích učitelů geografie vzniká množství velmi vydařených aktivit vhodných přímo do výuky. V rámci workshopu představí studenti učitelství vybrané výsledky své práce jako příklady dobré praxe rozvoje geografického myšlení žáků základních či středních škol.